

**NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI DELEGATURA  
W POZNANIU**

60-967 Poznań, ul. Karola Libelta 16/20, tel. (61) 8517-237, 8521-933, 8523-514, 8523-362

*Nr egz. ....*

*LPO - 41132 - 3 - 97*

*120/97/9/97/004/LPO*

**I N F O R M A C J A**

**O WYNIKACH KONTROLI DOTYCZĄCEJ  
REALIZACJI POTRĄCEŃ ZOBOWIĄZAŃ PODATKOWYCH OSÓB  
TRZECICH Z ICH WIERZYTELNOŚCI WOBEC PAŃSTWOWYCH  
JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH SŁUŻBY ZDROWIA W LATACH  
1995-1996**

**POZNAŃ**

**GRUDZIEŃ**

**1997 r.**

## **S P I S   T R E S C I**

strona

### **I.      CZĘŚĆ OGÓLNA**

|      |                                                 |   |
|------|-------------------------------------------------|---|
| 1.1. | Charakterystyka kontroli. ....                  | 2 |
| 1.2. | Synteza ustaleń kontrolowanej działalności..... | 3 |
| 1.3. | Wnioski i uwagi.....                            | 6 |

### **II.     CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA**

|        |                                                                                        |    |
|--------|----------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 2.1.   | Charakterystyka stanu prawnego kontrolowanej działalności.....                         | 7  |
| 2.2.   | Charakterystyka uwarunkowań ekonomiczno-organizacyjnych kontrolowanej działalności.... | 9  |
| 2.3.   | Istotne ustalenia kontroli.....                                                        | 10 |
| 2.3.1. | Urząd Skarbowy w Poznań Śródmieście .....                                              | 10 |
| 2.3.2. | Urząd Skarbowy w Pile.....                                                             | 11 |
| 2.4.   | Przebieg kontroli.....                                                                 | 15 |

### **ZAŁĄCZNIKI**

|                   |    |
|-------------------|----|
| TABELA NR 1 ..... | 17 |
|-------------------|----|

### **III.    WYKAZ PODSTAWOWYCH AKTÓW PRAWNYCH**

|       |    |
|-------|----|
| ..... | 18 |
|-------|----|

|                                       |           |
|---------------------------------------|-----------|
| <b>IV. LITERATURA POMOCNICZA.....</b> | <b>18</b> |
|---------------------------------------|-----------|

## **I. CZEŚĆ OGÓLNA**

### **1.1. Charakterystyka kontroli**

Kontrola realizacji potrąceń zobowiązań podatkowych osób trzecich z ich wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia podjęta została przez Najwyższą Izbę Kontroli z własnej inicjatywy w trybie tzw. „kontroli doraźnej” i przeprowadzona w miesiącach maju i kwietniu 1997 r<sup>0</sup>.

Celem kontroli była ocena skali korzystania przez osoby trzecie z możliwości regulowania ich zobowiązań podatkowych z wierzytelności wobec jednostek budżetowych służby zdrowia, z tytułu dostaw, robót i usług.

Kontrolą objęto lata 1995 i 1996 roku. W toku kontroli poddano analizie i ocenie wykonywanie przez urzędy skarbowe zadań związanych z realizacją potrąceń zobowiązań podatkowych osób trzecich z ich wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia. W szczególności zbadano:

- procedurę potrąceń, a więc to czy urzędy skarbowe badały zasadność zgłaszanych do potrącenia należności, w jaki sposób sprawdzano uprawnienia do zgłoszenia wierzytelności do potrącenia oraz w oparciu o jakie dokumenty (np. faktury, rachunki, oryginały czy kserokopie ?) wymagano od wnioskodawców dokumentowania bezsporności i wymagalności, zgłaszanych do potrącenia wierzytelności,
- prawidłowość - zgodność z wymogami k.p.a. - wydawanych przez urzędy skarbowe decyzji, dotyczących potrąceń należności podatkowych dokonywanych na wniosek podatnika z jego wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia,
- skuteczność windykacji oraz prawidłowość postępowania urzędów skarbowych przy egzekwowaniu od jednostek budżetowych kwot dokonanych potrąceń.

Była to pierwsza kontrola przeprowadzona przez Najwyższą Izbę Kontroli w zakresie wyżej wymienionej tematyki.

Kontrolę przeprowadzono w dwóch urzędach skarbowych: w Pile i w Poznaniu (US Poznań - Śródmieście). Protokoły kontroli sporządzone w wymienionych jednostkach zostały podpisane przez ich kierowników bez zastrzeżeń. Do kierowników tych jednostek skierowano wystąpienia pokontrolne, które łącznie zawierały 13 wniosków pokontrolnych. Do wniosków, uwag i ocen zawartych w wystąpieniach również nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń. Ponadto do dyrektora Izby Skarbowej w Pile skierowano pismo z wnioskiem o zapoznanie pozostałych podległych urzędów skarbowych z ustaleniami kontroli przeprowadzonej w Urzędzie Skarbowym

---

<sup>0</sup> Na podstawie art. 2 ust. 1 w zw. z atr., 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 1995 r. Nr 13 poz. 59 ze zm.)

w Pile, w celu podjęcia działań profilaktycznych zmierzających do wyeliminowania ewentualnych, podobnych nieprawidłowości w tych urzędach.

## **1.2. Synteza ustaleń kontroli i ocen kontrolowanej działalności**

Kontrolowane urzędy skarbowe działające na podstawie art. 28 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych<sup>1</sup>, dokonywały - na wniosek podatników - potrąceń zobowiązań podatkowych wnioskodawców z ich wierzytelności wobec Skarbu Państwa a konkretnie wobec państwowych jednostek budżetowych.

Potrąceniu podlegały tylko zobowiązania podatkowe oraz zobowiązania, na które rozciągnięto stosowanie przepisów o zobowiązaniach podatkowych<sup>2</sup>. Zgodnie z art. 3 ust. 3 i 4 ustawy o zobowiązaniach podatkowych podatnikiem jest jednostka gospodarki uspołecznionej, osoba fizyczna oraz nie będąca jednostką gospodarki uspołecznionej osoba prawna i inna jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, obowiązana do uiszczania podatku z tytułu ciążącego na niej obowiązku podatkowego.

Większość dokonanych przez skontrolowane urzędy potrąceń dotyczyła, w badanym okresie, wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia powstałych za dostawy, roboty i usługi na rzecz tych jednostek (*patrz załącznik nr 1- tabela nr2*). Źródłem przeprowadzonych przez urzędy skarbowe kompensat były zarówno wierzytelności główne jak i uboczne, tj. odsetki naliczone przez wnioskodawców od głównych kwot wierzytelności. Z reguły wnioskodawcy przedkładali do potrącenia kwoty główne wierzytelności i naliczone od tych kwot odsetki, zdarzały się jednak liczne przypadki przedkładania do potrącenia tylko kwoty odsetek od należności głównej.

Wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych były zaliczane przez urzędy skarbowe na poczet podatków: dochodowego od osób prawnych, od osób fizycznych, podatku od towarów i usług-*VAT*, podatku od gier. Szczegółowe dane dotyczące wielkości potrąceń z wierzytelności osób trzecich wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia z uwzględnieniem podziału na kwoty potrąceń poszczególnych rodzajów podatków zawarto w tabeli nr 1.

<sup>1</sup> ekst jednolity Dz. U. Nr 108 z 1993 r. Poz. 486 ze zmianami

<sup>2</sup> zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 lutego 1989 r. w/s rozciągnięcia przepisów o zobowiązaniach podatkowych na niektóre rodzaje świadczeń pieniężnych oraz określenie właściwości organów podatkowych w zakresie umarzania zaległości podatkowych (Dz.U. Nr 6, poz. 40 ze zm)

**TABELA NR 1**

**Kwoty potrąceń z wierzytelności osób trzecich wobec jednostek budżetowych służby zdrowia z uwzględnieniem podziału na kwoty potrąceń z różnych rodzajów podatków (w tys. zł)**

| Nazwa podatku                            | Urząd Skarbowy w Pile |                 |              |                 | Urząd Skarbowy Poznań Śród-ście |                 |              |                 |
|------------------------------------------|-----------------------|-----------------|--------------|-----------------|---------------------------------|-----------------|--------------|-----------------|
|                                          | 1995 r.               |                 | 1996 r.      |                 | 1995 r.                         |                 | 1996r.       |                 |
|                                          | kwota                 | wskaź-<br>nik % | kwota        | wskaź-<br>nik % | kwota                           | wskaź-<br>nik % | kwota        | wskaź-<br>nik % |
| <b>Ogółem:</b>                           | <b>2.020</b>          | <b>100</b>      | <b>2.265</b> | <b>100</b>      | <b>14.102</b>                   | <b>100</b>      | <b>2.638</b> | <b>100</b>      |
| w tym:                                   |                       |                 |              |                 |                                 |                 |              |                 |
| - podatek od towarów i usług- <i>VAT</i> | 1.016                 | 50,3            | 788          | 34,8            | 4.455                           | 33,5            | 303          | 11,5            |
| - podatek dochodowy od osób prawnych     | 62                    |                 | 135          | 6,1             | 8.170                           | 61,5            | 1.633        | 61,9            |
| - podatek dochodowy od osób fizycznych   | 942                   | 3,1             | 1342         | 59,1            | 259                             | 2               | 222          | 8,5             |
| - podatek od gier                        | -                     | 46,6            | -            | -               | 402                             | 3               | 480          | 18,2            |
|                                          |                       | -               |              |                 |                                 |                 |              |                 |

Skontrolowane urzędy skarbowe ( z wyjątkiem jednego przypadku ) nie wydawały decyzji odmawiających potrącenia zobowiązań podatkowych z wierzytelności podatników wobec państwowych jednostek budżetowych, natomiast - z powodu braku podstaw prawnych - wydawały każdorazowo decyzje odmowne, w odpowiedzi na wnioski składane przez państwowe jednostki budżetowe, dotyczące odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności z tytułu, dokonanych przez urzędy, potrąceń podatkowych na rzecz wierzycieli tych jednostek.

Urzędy z małą skutecznością i dużym opóźnieniem windykowały oraz egzekwowały od jednostek budżetowych ( w sposób niezgodny przepisami art. 112 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji<sup>3</sup>) należności od państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia - powstałych w związku z dokonanymi potrąceniami. Doprowadziło to do powstania - w Urzędzie Skarbowym w Poznaniu, który nie wystawił żadnego tytułu wykonawczego - zaległości wynoszących w dniu kontroli **2,124** mln zł, co stanowiło 11,3 % globalnej kwoty dokonanych przez ten Urząd potrąceń zobowiązań podatkowych z wierzytelności wobec wszystkich jednostek budżetowych, natomiast Urząd Skarbowy w Pile, który wystawiał tytuły wykonawcze z dużym opóźnieniem, a w wielu przypadkach nie wystawiał ich w ogóle, dopuścił do powstania zaległości w spłatach należności od jednostek budżetowych - z tytułu dokonanych potrąceń - wynoszących w dniu 31 grudnia 1996 roku **569 tys.** zł co stanowiło 72,1% ogółu kwot na jakie wystawiono tytuły wykonawcze w 1996 roku i 20,1% globalnej kwoty dokonanych przez ten Urząd potrąceń zobowiązań podatkowych z wierzytelności wobec wszystkich jednostek budżetowych w tymże roku.

Kontrola wykazała naruszenie przez urzędy zasady rzetelności w postępowaniu podatkowym. Świadczą o tym fakty dokumentowania - w sposób niewystarczający - wymagalności i bezsporności zgłaszanych do potrącenia wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia.

Krytycznie pod względem legalności należy ocenić fakt dokonania potrącenia zobowiązań podatkowych podatnika z wierzytelności wobec jednostki samorządu terytorialnego oraz działalność kontrolowanych urzędów dotyczącą zaniechania obowiązków wynikających z przepisów:

- art. 112 ust. 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, dotyczącego występowania do jednostek nadrzędnych w stosunku do państwowych jednostek budżetowych o zarządzenie pokrycia należności ze środków zobowiązanego w przypadku, gdy w ciągu 7 dni od wystawienia tytułu wykonawczego nie nastąpiła wpłata należności,
- paragrafu 9 ust. 3 pkt. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1996 r. w sprawie zasad postępowania w sprawach o naruszenie dyscypliny budżetowej<sup>4</sup> według którego istnieje obowiązek zawiadamiania komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny budżetowej - w przypadkach gdy po dokonanych potrąceniu zobowiązania podatkowego z wierzytelności wobec jednostek budżetowych, jednostki te nie regulowały zobowiązań wobec urzędu skarbowego.

Ponadto w toku kontroli stwierdzono że urzędy skarbowe w trakcie realizacji potrąceń zobowiązań podatkowych z wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia dopuściły do powstania nieprawidłowości i uchybień, które naruszały lub w konsekwencji (w szczególnych przypadkach) mogły naruszać interes skarbu Państwa, co polegało między innymi na:

- dokonywaniu potrąceń zobowiązań podatkowych osób trzecich z ich wierzytelności wobec państwowych jednostek służby zdrowia;
  - *w kwotach które nie były przez te jednostki potwierdzone - dotyczyło to kwot odsetek naliczanych przez wnioskodawcę od głównej sumy wierzytelności, których prawidłowości Urząd nie sprawdzał, ponieważ wnioskodawcy nie zawsze przedkładali dokumenty, z których wynikałoby od jakiego terminu i od jakich kwot można było liczyć odsetki, a Urząd dokumentów takich nie żądał od jednostki budżetowej,*
  - *na podstawie not odsetkowych nie podpisanych przez wnioskodawców, sporządzanych niejednokrotnie na podstawie - niepotwierdzonych za zgodność z oryginałem - kserokopii zawierających zestawienie faktur, często nie podpisanych,*
  - *na podstawie nieoryginalnych dokumentów, niepotwierdzonych za zgodność z oryginałem, kserokopii faktur, zestawień faktur, zaświadczeń jednostek budżetowych potwierdzających wymagalność i bezsporność wierzytelności, a także umów cesji wierzytelności nie podpisanych przez nabywcę, w których nie oznaczono nazwy firmy nabywającej,*

<sup>3</sup> j.t. Dz. U. z 1991 r. Nr 36, poz. 161 ze zm.

<sup>4</sup> Dz.U. Nr 57, poz. 258 ze zm.

co naruszało przepisy art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości<sup>5</sup>,

- dokonywaniu potrąceń z wierzytelności podatnika, które nie były wierzytelnościami Skarbu Państwa ,
- nie sprawdzaniu prawidłowości naliczonych przez wierzycieli i przedłożonych do potrącenia odsetek,
- nieefektywnym windykowaniu oraz nie egzekwowaniu od jednostek budżetowych należności z tytułu dokonanych potrąceń podatkowych na rzecz ich wierzycieli, co polegało na nie wystawianiu lub znacznie opóźnionym (wynoszącym nawet 11 miesięcy) wystawianiu tytułów wykonawczych państwowym jednostkom budżetowym.

Poza tym kontrola wykazała, że urzędy dokonując potrąceń zobowiązań podatkowych z wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia popełniały szereg błędów i uchybień formalnych, które polegały między innymi na:

- nie wpisywaniu na drukach zwrotnego poświadczenia odbioru zawiadomień o dokonaniu kompensaty dotyczącej potrącenia zobowiązań podatkowych, z wierzytelności podatnika wobec jednostek budżetowych numeru sprawy, oraz informacji o tym czego sprawa dotyczy,
- nie wpisywaniu na drukach zawiadomień o dokonaniu kompensaty dotyczącej, jak wyżej, adresu podatnika ani nazwy firmy któremu dokonano potrącenia należności podatkowej z jego wierzytelności wobec jednostek budżetowych,
- przyjmowaniu przez urząd potwierdzeń od jednostek budżetowych o wymagalności i bezsporności wierzytelności na drukach-formularzach, nie odpowiadających (między innymi w zakresie dotyczącym informacji z jakiego tytułu powstała należność) wymogom wzoru określonego pismem Ministerstwa Finansów nr PB-8-Kom 19/92 z dnia 26 lutego 1992 roku.

### **1.3. Wnioski i uwagi**

Ustalenia kontroli pozwoliły na sformułowanie poniższych wniosków i uwag, które w celu wyeliminowania stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości, błędów i uchybień, zostały skierowane do kierowników kontrolowanych jednostek. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu wniosła o:

- dokonywanie potrąceń, tylko i wyłącznie z wierzytelności podatników wobec państwowych jednostek budżetowych i zaliczanie ich na poczet zobowiązań podatkowych po uprzednim dokładnym sprawdzeniu bezsporności, wzajemności i wymagalności wnioskowanych kwot, na podstawie wiarygodnych dokumentów (spełniających wymogi odpowiednich przepisów) potwierdzających wnioskowaną do potrącenia kwotę,
- dokonanie zmian organizacyjnych w Urzędzie Skarbowym w Pile, zapewniających:

---

<sup>5</sup> Dz.U. nr 121 poz. 591 ze zm.

- ⇒ przestrzeganie, przepisów instrukcji nr 3/OR Ministra Finansów z dnia 19 lutego 1987r. w/s wykonywania czynności kancelaryjnych w izbach i urzędach skarbowych,
- ⇒ dostosowanie pracy urzędu do wymogów przepisów § 41 instrukcji Ministra Finansów nr 16/KS z dnia 25 października 1985 r. w/s prowadzenia rachunkowości podatków i niepodatkowych należności budżetowych przez urzędy skarbowe,
- podjęcie działań zapewniających wyeliminowanie błędów formalnych i nieprawidłowości popełnianych przez pracowników urzędu w toku wykonywania czynności związanych z procedurą dokonywania potrąceń, w szczególności dotyczących niewłaściwego stosowania przepisów k.p.a.,
- żądanie od państwowych jednostek budżetowych potwierdzeń wymagalności, wzajemności i bezsporności kwot wierzytelności przedkładanych przez wnioskodawców do potrącenia tylko na drukach-formularzach zgodnych z wzorem określonym przez Ministerstwo Finansów w piśmie nr BP-8-Kom.19/92 z dnia 26 lutego 1992 roku,
- sprawdzanie prawidłowości naliczenia przez wnioskodawców odsetek od należności głównej, przedłożonych do potrącenia z jego wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych, na poczet zobowiązań podatkowych,
- odzyskanie kwoty **16.247,21 zł**, która została przez urząd (nieprawidłowo) potrącona z wierzytelności podatnika wobec Urzędu Miasta i Gminy Mirosławiec na poczet podatku dochodowego tego podatnika,
- egzekwowanie należności od państwowych jednostek budżetowych w trybie przewidzianym odpowiednimi przepisami, a mianowicie poprzez wystawianie tytułów wykonawczych, wezwań do zapłaty oraz wniosków do jednostek nadrzędnych dłużników z żądaniem pokrycia należności ze środków zobowiązanego oraz skierowanie takich wniosków do jednostek nadrzędnych tych dłużników, którzy aktualnie zalegają z zapłatą należności,
- kierowanie do organów orzekających w/s naruszenia dyscypliny budżetowej zawiadomień dotyczących naruszania dyscypliny budżetowej przez pracowników jednostek budżetowych, które nie dokonują wpłat należności z tytułu dokonanych potrąceń podatku na rzecz ich wierzycieli oraz skierowanie takich zawiadomień w stosunku do pracowników tych jednostek budżetowych, które aktualnie zalegają z wpłatami należności budżetowych.

Ponadto, zdaniem Najwyższej Izby Kontroli Delegatura w Poznaniu, na szczeblu Ministerstwa Finansów należałoby podjąć działania zmierzające do ujednolicenia procedury dokonywania - na podstawie art. 28 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych - potrąceń zobowiązań podatkowych z wierzytelności wobec Skarbu Państwa, we wszystkich urzędach skarbowych w Polsce.

Aktualnie bezprzedmiotowym stał się wniosek o podjęcie prac legislacyjnych w sprawie nowelizacji przepisów dotyczących dokonywania potrąceń podatkowych z wierzytelności wobec Skarbu Państwa, ponieważ w dniu 1 stycznia 1998 r. wchodzi w życie ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa<sup>6</sup>, która ma zastąpić ustawę z dnia 19 grudnia 1980 roku o zobowiązaniach podatkowych.

## **II. CZEŚĆ SZCZEGÓŁOWA**

### **2.1. Charakterystyka stanu prawnego w zakresie badanej działalności**

Z przepisów Prawa budżetowego<sup>7</sup> - ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. - wynikają ogólne zasady gospodarki finansowej środkami budżetu państwa mające zastosowanie także do wydatków realizowanych w trybie zamówień publicznych. Natomiast rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 sierpnia 1991 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wykonywania budżetu państwa<sup>8</sup>, określa szczegółowe zasady i tryb opracowywania planów finansowych państwowych jednostek budżetowych, zasady pobierania dochodów i dokonywania wydatków z budżetu państwa. Według przepisów § 28 ust. 3 wymienionego rozporządzenia, wydatki nieprzewidziane, których obowiązkowe płatności wynikają z tytułów egzekucyjnych, mogą być pokrywane z budżetu bez względu na poziom środków finansowych zaplanowanych na ten cel; powinny być one zrefundowane w trybie przeniesień wydatków z innych podziałek klasyfikacji budżetowej lub z rezerw. Zwiększanie planowanych wydatków budżetowych może się odbywać tylko w granicach planowanych rezerw ogólnych budżetu państwa). Odrębna rezerwa budżetowa na wydatki nieprzewidziane (w wysokości 1 % planowanych wydatków budżetowych) może być również tworzona w częściach budżetu państwa, których dysponentami są wojewodowie. Wykorzystanie rezerw utworzonych w budżecie państwa następuje na podstawie decyzji o przeniesieniu określonych środków rezerwowych, zgodnie z ich przeznaczeniem, na odpowiednie podziałki klasyfikacji wydatków budżetowych. Decyzje powinny obejmować kwoty zwiększenia w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej. Wydatki budżetowe nie mogą być finansowane bezpośrednio z rezerw budżetowych.

Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad i trybu wykonywania budżetu państwa określa, że planowanie dochodów i wydatków państwowej jednostki budżetowej następuje w formie planu finansowego, zaś realizacja ich odbywa się na podstawie układu wykonawczego budżetu państwa<sup>9</sup>. Ustalając w planie finansowym kwoty poszczególnych rodzajów

<sup>6</sup> Dz.U. Nr 137, poz. 926

<sup>7</sup> t.j. Dz. U. z 1993 r. Nr 76, poz. 344 ze zm

<sup>8</sup> Dz.U. z 1991 r. Nr 76, poz. 333 ze zm. Z 1992 r. Nr 6, poz. 22 i Nr 80, poz. 411

<sup>9</sup> Przez układ wykonawczy budżetu państwa rozumie się opracowany w podziale na części budżetu państwa szczegółowy roczny plan, obejmujący dochody i wydatki budżetowe, w szczególowości określonej w art. 36 ust. 4 oraz na podstawie art. 36 ust. 5 prawa budżetowego

dochodów i wydatków, należy zapewnić pełną ich zgodność z kwotami przekazanymi przez dysponenta części budżetowych.

Państwowa jednostka budżetowa może zaciągać zobowiązania na realizację zadań tylko do wysokości kwot wydatków ujętych w zatwierdzonym planie finansowym.

Na zasadach ogólnych wynikających z ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny<sup>10</sup> wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (art. 509).

Zgodnie natomiast z art. 28 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 r. O zobowiązaniach podatkowych, zobowiązanie podatkowe podlega, na wniosek podatnika, a także z urzędu, potrąceniu ze wzajemnej bezspornej i wymagalnej wierzytelności podatnika wobec Skarbu Państwa, w tym również z należności wynikających z dostawy towarów, wykonywania robót i usług na rzecz państwowych jednostek budżetowych. Jest to szczególna forma zapłaty zaległości podatkowej lub zobowiązania podatkowego, które wygasają poprzez potrącenie. Przepis dotyczy zobowiązań podatkowych podatnika, a nie tych w stosunku do których jest on tylko płatnikiem. Uprawnionym do złożenia wniosku o dokonanie potrącenia jest więc wyłącznie podatnik. Dokonanie potrącenia nie wymaga szczególnej decyzji, jest to bowiem czynność materialno-techniczna. Wniosek taki podlega opłacie skarbowej zgodnie z przepisami art. 1 ust. 1 pkt. 1b ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o opłacie skarbowej<sup>11</sup>. O dokonaniu potrącenia organ podatkowy powiadamia podatnika. Natomiast odmowa dokonania potrącenia wymaga wydania decyzji.

Dokonanie potrącenia przez Urząd Skarbowy powoduje przelew wierzytelności na jego rzecz i obowiązek dochodzenia od dłużnika równowartości potrąconej kwoty. Zgodnie z przepisem szczególnym - art. 112 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, gdy zobowiązanym do uiszczenia należności pieniężnej jest państwowa jednostka budżetowa, wierzyciel w celu otrzymania tej należności składa tytuł wykonawczy bezpośrednio tej państwowej jednostce, z której działalnością wiąże się egzekwowana należność. Jednostka ta jest obowiązana bezzwłocznie należność uiścić. Jeżeli należność nie zostanie uiszczona w ciągu siedmiu dni od daty złożenia tytułu wykonawczego, jednostka nadrzędna zobowiązanego na wniosek wierzyciela zarządzi pokrycie należności ze środków zobowiązanego.

Wierzytelność wobec Skarbu Państwa po potrąceniu z niej zobowiązania podatkowego nie nabiera cech zobowiązania podatkowego. W zakresie umarzania, odraczania lub rozłożenia

<sup>10</sup> Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 ze zm. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147, Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321, Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464, Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388, Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, Nr 141, poz. 692 i z 1996 r. Nr 114, poz. 542

<sup>11</sup> Dz. u. Nr 4 poz. 23

należności na raty mogą mieć zastosowanie przepisy dekretu z dnia 16 maja 1956 r. o umarzaniu i udzielaniu ulg w spłacaniu należności państwowych<sup>12</sup> i rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 września 1982 r. w sprawie zasad umarzania i udzielania ulg w spłacaniu należności państwowych<sup>13</sup>. Organem właściwym w tych sprawach w stosunku do wierzytelności państwowych jednostek budżetowych jest Minister Finansów jako odpowiedzialny za utrzymanie równowagi budżetowej.

## **2.2. Charakterystyka uwarunkowań ekonomiczno-organizacyjnych kontrolowanej działalności**

Transformacja ustrojowa i związane z nią zmiany w gospodarce realizowane od początku 1990 roku spowodowały między innymi zadłużenie znacznej części państwowych jednostek budżetowych, w szczególności państwowych jednostek służby zdrowia, które realizując swoje statutowe zadania zmuszone zostały do zaciągania zobowiązań przekraczających, ustalone dla nich w planach finansowych, kwoty limitów wydatków budżetowych. Takie działania jednostek budżetowych (naruszające dyscyplinę budżetową) doprowadziły w wielu jednostkach do powstania znacznych sum zadłużenia wobec różnych podmiotów gospodarczych, które nie mogą odzyskać swoich należności od jednostek budżetowych za świadczone im usługi, dostawy i roboty, zaczęły zbywać swoje wierzytelności (wobec tych jednostek), innym podmiotom gospodarczym. Sytuacja taka stworzyła rynek handlu wierzytelnościami państwowych jednostek budżetowych, (powstały różnego rodzaju spółki zajmujące się tylko i wyłącznie handlem wierzytelnościami), co dla Skarbu Państwa nie jest korzystne - głównie ze względu na wysokość odsetek ustawowych naliczanych przez wierzycieli na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 marca 1989 r. w/s określenia odsetek ustawowych<sup>14</sup>. które w badanym okresie w skali roku wynosiły 54 % do 14 grudnia 1995 r., a od dnia następnego do 31 grudnia 1996 r. 46 %.

Wobec braku przepisów wykonawczych określających procedurę dokonywania - na podstawie art. 28 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych - potrąceń z wierzytelności Skarbu Państwa, a w szczególności wymogi jakim powinny odpowiadać dokumenty na podstawie których dokonuje się potrąceń, każdy z urzędów skarbowych przyjął określony przez siebie tryb postępowania w tej sprawie.

---

<sup>12</sup> Dz. U. Z 1956 r. Nr 17, poz. 92 ze zm. z 1966 r. Nr 24, poz. 151 i z 1975 r. Nr 10, poz. 56

<sup>13</sup> Dz. U. Z 1982 r. Nr 30, poz. 211 ze zm. z 1984 r. Nr 56, poz. 284 i z 1995 r. Nr 120, poz. 578

<sup>14</sup> Dz. U. nr 16, poz. 84, z późn. zmianami

## 2.3. Istotne ustalenia kontroli

### 2.3.1. *Urząd Skarbowy Poznań - Śródmieście*

Urząd Skarbowy Poznań - Śródmieście w badanym okresie, tj. w latach 1995 - 1996, dokonał - na podstawie 412 wniosków podatników - potrąceń zobowiązań podatkowych osób trzecich z ich wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych w łącznej kwocie **18,83** mln złotych co stanowiło 2,2 % ogółu pobranych podatków w tych latach. Z tego w roku 1995 kwota dokonanych - na podstawie 228 wniosków - potrąceń wynosiła **14,442** mln złotych, a w 1996 roku **4,385** mln złotych i dotyczyła 184 wniosków, co stanowiło odpowiednio 3,5 % i 1% ogółu pobranych przez Urząd podatków w poszczególnych latach.

Z wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia w 1995 roku Urząd potrącił - na podstawie 199 wniosków podatników - kwotę **13,228** mln złotych, a w 1996 roku - na podstawie 133 wniosków - kwotę **2,640** mln, co stanowiło odpowiednio 92 % i 60,2 % wszystkich potrąceń dokonanych przez Urząd z wierzytelności wobec wszystkich państwowych jednostek budżetowych w poszczególnych latach.

Największymi wierzycielami państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia, biorąc pod uwagę wielkości skompensowanych kwot, były spółki prawa handlowego. Kwoty wierzytelności zgłoszonych przez nie do potrącenia wynosiły w 1995 roku **12,620** mln złotych a w 1996 roku **2,148** mln co stanowiło odpowiednio 95 % i 81,4 % ogółu wierzytelności wobec jednostek budżetowych służby zdrowia w poszczególnych latach.

Przypadki dokonania przez Urząd potrąceń zobowiązań podatkowych wyłącznie z odsetek dotyczyły wniosków zgłoszonych przez poznański bank „G” - S.A, który w 1995 roku złożył jeden wniosek na kwotę **3.743,30** zł, a w 1996 roku 18 wniosków na łączną kwotę **49.214,23** zł.

Urząd Skarbowy w Poznaniu dokonał w badanym okresie, tj. 1995 i 1996 roku, trzech największych kwotowo, jednorazowych potrąceń należności podatkowych z wierzytelności wnioskodawców wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia, na rzecz dwóch podmiotów gospodarczych. Były nimi: w 1995 roku poznański bank „W” - S.A., któremu potrącono należności podatkowe z jego wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia w kwocie **1.676.806,15** zł oraz firma budowlana „P” z Poznania - Sp. z o.o. - gdzie kwota potrąceń wynosiła **201.622,00** zł, a w 1996 roku ta sama firma budowlana „P” z Poznania - Spółka z o.o. gdzie kwota potrąceń wynosiła **626.839,06** złotych.

### 2.3.2. *Urząd Skarbowy w Pile*

Urząd Skarbowy w Pile w latach 1995 - 1996 dokonał - na podstawie 393 wniosków podatników - potrąceń zobowiązań podatkowych osób trzecich z ich wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych w łącznej kwocie **6,003 mln** złotych co stanowiło 1,7 % ogółu pobranych podatków w tych latach. Z tego w roku 1995 kwota dokonanych potrąceń wynosiła **3,174 mln** złotych i dotyczyła 203 wniosków, a w 1996 roku kwota, dotycząca 190 wniosków, wynosiła **2,829 mln** złotych, co stanowiło odpowiednio 1,9 % i 1,6 % ogółu pobranych przez Urząd podatków w poszczególnych latach.

Z wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia w 1995 roku Urząd potrącił na podstawie 150 wniosków kwotę **2,020 mln** złotych, a w 1996 roku kwotę **2,265 mln** złotych, która dotyczyła 142 wniosków, co stanowiło odpowiednio 63,5 % i 80,1% wszystkich potrąceń dokonanych przez Urząd z wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych w poszczególnych latach.

Przypadki dokonania przez Urząd Skarbowy w Pile potrąceń zobowiązań podatkowych wyłącznie z odsetek dotyczyły w zasadzie wniosków składanych przez apteki prywatne. W 1995 roku apteki złożyły 60 wniosków na łączną kwotę **342.469,81 zł**, a w 1996 roku 25 wniosków na łączną kwotę **142.148,00 zł**. Kwoty te stanowiły odsetki od należności głównych.

Największymi wierzycielami - biorąc pod uwagę wielkości skompensowanych kwot - państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia były spółki cywilne i osoby fizyczne. Kwoty wierzytelności zgłoszonych przez nie do potrącenia wynosiły w 1995 roku **1,367 mln** złotych, a w 1996 roku **1,916 mln**, co stanowiło odpowiednio 68,4 % i 84,6 % ogółu wierzytelności wobec jednostek budżetowych służby zdrowia w poszczególnych latach.

Urząd Skarbowy w Pile dokonał - w badanym okresie - trzech największych kwotowo, jednorazowych potrąceń należności podatkowych z wierzytelności wnioskodawców wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia, na rzecz pilskiej spółki cywilnej „F”, która w 1995 roku wystąpiła z wnioskiem o potrącenie z jej wierzytelności wobec 4 państwowych jednostek służby zdrowia kwoty **335.561,74 zł** i zaliczenie jej na poczet zobowiązań podatkowych. W roku 1996 ta sama spółka złożyła dwa, największe kwotowo, wnioski: jeden na kwotę **459.712,76 zł**, który dotyczył wierzytelności wobec 7 jednostek budżetowych służby zdrowia, drugi na kwotę **372.470,24 zł**, dotyczący wierzytelności wobec 2 jednostek budżetowych służby zdrowia.

Poza tym firma ta zgłosiła w badanych latach największe kwoty do potrącenia wynoszące w 1995 roku **1.344.916,19 zł**, a w 1996 roku **1.710.151,34 zł**, co stanowiło odpowiednio 66,6 % i 75,5% ogółu dokonanych potrąceń z wierzytelności wobec jednostek budżetowych służby zdrowia w poszczególnych latach.

W załączniku nr 1 będącym integralną częścią niniejszej informacji (w tabeli nr 2) przedstawiono szczegółowe dane dotyczące kwot potrąceń zobowiązań podatkowych osób trzecich z ich wierzytelności wobec wszystkich państwowych jednostek budżetowych, a w szczególności wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia z uwzględnieniem podmiotów gospodarczych na rzecz których dokonano potrąceń.

Poza tym urzędy skarbowe dokonując potrąceń zobowiązań podatkowych osób trzecich z ich wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych służby zdrowia w latach 1995-1996, nie ustrzegły się błędów, nieprawidłowości i uchybień, z których najbardziej istotne przedstawione zostały poniżej:

#### *A. Urząd Skarbowy w Pile;*

- dokonał potrącenia z wierzytelności podatnika wobec Urzędu Miasta i Gminy Mirosławiec - jednostki niepaństwowej - w kwocie **16.247,21 zł**,
  - nie w pełni zabezpieczał interes Skarbu Państwa przy dokonywaniu potrąceń zobowiązań podatkowych osób trzecich z ich wierzytelności wobec państwowych jednostek służby zdrowia, ponieważ dopuścił do zaistnienia nieprawidłowości polegających na; dokonywaniu potrąceń zobowiązań podatkowych podatników z ich wierzytelności wobec jednostek budżetowych służby zdrowia, w kwotach które nie były przez te jednostki potwierdzone. Dotyczyło to kwot odsetek naliczanych przez wnioskodawcę od głównej sumy wierzytelności, których prawidłowości Urząd nie sprawdzał, ponieważ wnioskodawcy nie zawsze przedkładali dokumenty, z których wynikałoby od jakiego terminu i jakich kwot można było liczyć odsetki a Urząd dokumentów takich nie żądał od jednostki budżetowej. Ponadto wnioskodawcy przedkładali do potrącenia noty odsetkowe nie podpisane, niejednokrotnie sporządzane na podstawie kserokopii zawierających zestawienie faktur (nie potwierdzonych za zgodność z oryginałem, często niepodpisanych ), co naruszało przepisy art. 21 ustawy z dnia 29.09.1994 roku o rachunkowości.
- Np. w toku kontroli stwierdzono - po zbadaniu 10 wniosków o potrącenie z wierzytelności wnioskodawcy wobec 29 jednostek służby zdrowia na poczet jego należności podatkowych, że wnioskodawca przedłożył 10 not obciążeniowo-odsetkowych, w których naliczał sobie odsetki za zwłokę w łącznej kwocie **73.097,26 zł.** nie przedkładając jednocześnie dokumentów potwierdzonych przez odpowiednią jednostkę budżetową, z których wynikałoby od jakiej kwoty oraz od jakiej daty można było naliczać odsetki za zwłokę, natomiast 7 przypadkach noty odsetkowe dołączone przez wnioskodawcę do tych wniosków nie były przez nikogo podpisane.
- mało skutecznie egzekwował od jednostek budżetowych należności powstałe z tytułu dokonanych potrąceń zobowiązań podatników z ich wierzytelności wobec tych jednostek, co w

konsekwencji doprowadziło do powstania zaległości wynoszących na dzień 31 grudnia w 1995 r. **269 tys. zł i 569 tys. zł** w 1996 roku, co stanowiło odpowiednio; 75% i 72,1% ogółu kwot na jakie wystawiono tytuły wykonawcze w poszczególnych latach.

- wystawiał tytuły wykonawcze z dużym, wynoszącym nawet 11 miesięcy, opóźnieniem lub nie wystawiał ich w ogóle. W badanym okresie, 56 jednostkom budżetowym służby zdrowia nie wystawiono - w terminie określonym przepisami - tytułów wykonawczych na łączną kwotę **751.101,80 zł**,
- nie występował (robiono to sporadycznie - 9 razy w 1995 roku, ani razu w 1996) do jednostek nadrzędnych dłużników o zarządzenie pokrycia należności ze środków zobowiązanego,
- nie kierował zawiadomień do właściwych komisji orzekających o naruszeniu dyscypliny budżetowej przez pracowników jednostek budżetowych które nie wpłaciły terminowo należności związanych z dokonaniem potrąceń. W badanym okresie urząd powinien wysłać co najmniej 92 takie zawiadomienia,
- nie pobierał opłaty skarbowej od niektórych wniosków składanych przez podatników w sprawie dokonania potrąceń ( stwierdzono że w badanym okresie nie uiszczono opłaty na 5 wnioskach i 174 załącznikach na łączną kwotę 33,60 zł,
- nie wpisywał na drukach zwrotnego poświadczenia odbioru zawiadomień o dokonaniu kompensaty dotyczącej potrącenia z wierzytelności podatnika wobec jednostek budżetowych należności podatkowych numeru sprawy, oraz informacji czego sprawa dotyczy ( 6 przypadków ), a na drukach zawiadomień o dokonaniu kompensaty dotyczącej - jak wyżej, adresu podatnika ani nazwy firmy któremu dokonano potrącenia należności podatkowej z jego wierzytelności wobec jednostek budżetowych.( 4 przypadki ),
- przyjmował potwierdzenia od jednostek budżetowych o wymagalności i bezsporności wierzytelności na drukach-formularzach nie odpowiadających - między innymi, w zakresie dotyczącym informacji: z jakiego tytułu powstała należność - wymogom wzoru określonego pismem Ministerstwa Finansów z nr PB-8-Kom 19/92 z dnia 26.02.1992 roku.

Poza tym, wnioski podatników dotyczące realizacji potrąceń zobowiązań podatkowych z ich wierzytelności wobec państwowych jednostek budżetowych analizowane i rozpatrywane były przez księgowe Działu Rachunkowego Ogólnego Urzędu, które po przeprowadzeniu analizy dokumentów przedłożonych przez wnioskodawców przygotowywały odpowiednie decyzje a następnie dokonywały kompensaty odpisując z zobowiązań podatkowych podatnika kwoty wykazanych wierzytelności, jednocześnie przypisując je jednostce budżetowej wobec której podatnik miał wierzytelność. Taki tryb postępowania niezgodny jest z przepisami § 41 pkt. 1 instrukcji Ministra Finansów nr 16/KS z dnia 25.10.1995 roku w/s prowadzenia rachunkowości podatków i niepodatkowych należności budżetowych przez urzędy skarbowe. Według tego

przepisu księgowy w celu dokonania na kontach przypisu i odpisu, otrzymuje z komórki wymiarowej rejestr przypisów i odpisów. Natomiast według pkt. 6 tego paragrafu „niedopuszczalne jest księgowanie jakichkolwiek przypisów lub odpisów bez rejestru przypisów i odpisów...”. W rejestrach przypisów i odpisów które księgowe otrzymywały z komórek wymiarowych nie było kwot dotyczących potrąceń zobowiązań podatkowych osób trzecich z ich wierzytelności wobec jednostek budżetowych.

W teczkach spraw dotyczących potrąceń dokonywanych na podstawie art. 28 ustawy z dn. 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych, brak było spisu spraw, co jest niezgodne z przepisami § 17 pkt. 3 i 4 instrukcji z dnia 19.02.1989 r. Ministra Finansów w/s wykonanie czynności kancelaryjnych w izbach i urzędach skarbowych.

*B. Urząd Skarbowy w Poznaniu;*

- nie wystawiał w ogóle tytułów wykonawczych jednostkom budżetowym za niewpłacanie należności powstałych po dokonaniu przez urząd potrąceń zobowiązań podatników z ich wierzytelności wobec tych jednostek oraz nie występował do jednostek nadrzędnych z wnioskiem o zarządzenie przez nie pokrycia należności ze środków zobowiązanego, co w konsekwencji doprowadziło do powstania zaległości wynoszących w dniu kontroli - **2,124** mln zł (stanowiło to 11,3 % globalnych kwot dokonanych przez urząd potrąceń zobowiązań podatkowych z wierzytelności wobec wszystkich jednostek budżetowych,
- nie sprawdzał prawidłowości naliczania przez wnioskodawców odsetek od głównej sumy wierzytelności - przedkładanych przez nich do potrącenia,
- nie kierował zawiadomień do właściwych komisji orzekających o naruszeniu dyscypliny budżetowej przez pracowników jednostek które nie wpłaciły należności związanych z dokonanymi potrąceniami,
- wysłał nieterminowo, po 80 dniach od złożenia wniosku, zawiadomienie do podatnika o dokonaniu potrącenia,
- przyjął, jako załączniki do wniosków o dokonanie potrąceń zobowiązań podatkowych wnioskodawców, umowy cesji wierzytelności zawierające błędy formalne, nie było w nich nazwy firmy ani podpisów nabywcy wierzytelności (stwierdzono przypadków 20 takich umów).

## 2.4. Przebieg kontroli

Kontrolę dotyczącą realizacji potrąceń zobowiązań podatkowych osób trzecich z ich wierzytelności wobec państwowych jednostek organizacyjnych służby zdrowia w latach 1995-1996, przeprowadzono w okresie od dnia 5 kwietnia do 16 maja 1997 roku w następujących jednostkach:

- w Urzędzie Skarbowym Poznań Śródmieście,
- w Urzędzie Skarbowym w Pile.

Po zakończeniu każdej kontroli, w jednostkach kontrolowanych odbyły się narady pokontrolne, na których omówiono wyniki kontroli oraz zaproponowano wnioski pokontrolne w celu wyeliminowania stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości, błędów i uchybień. Następnie do kierowników kontrolowanych jednostek skierowano wystąpienia pokontrolne zawierające wnioski i uwagi a także oceny kontrolowanej działalności. Do wniosków uwag i ocen nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń.

W toku kontroli zasięgano informacji w wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Pile - jednostce nie kontrolowanej, w celu potwierdzenia wiarygodności dokumentów oraz prawidłowości naliczenia, przez podatnika, odsetek od sumy głównej wierzytelności podatnika wobec tej jednostki służby zdrowia z wierzytelności, które urząd potrącił z jego zobowiązania podatkowego.

Naczelnicy obu skontrolowanych urzędów skarbowych a także dyrektor Izby Skarbowej w Pile odpowiadając na wystąpienia pokontrolne poinformowali Najwyższą Izbę Kontroli Delegaturę w Poznaniu, że wszystkie wnioski pokontrolne zostały wykonane. Realizując wnioski pokontrolne Urząd Skarbowy w Poznaniu, między innymi, wystawił:

- za lata objęte kontrolą t.j. 1995-1996 r. 41 tytułów wykonawczych na jednostki budżetowe zalegające z wpłatą należności w łącznej kwocie **2,124** mln zł,
- za lata 1993-1994 nie objęte kontrolą 81 tytułów wykonawczych na jednostki budżetowe zalegające z wpłatą należności w łącznej kwocie **5,162** mln zł.

Ogółem zaległości jednostek budżetowych wynosiły **7,455** mln zł - z tej kwoty do dnia 30 listopada 1997 r. ściągnięto **6,974** mln zł, to jest 93,54% całego zadłużenia.

Natomiast Urząd Skarbowy w Pile realizując wnioski pokontrolne, między innymi:

- wystawił 54 tytuły wykonawcze jednostkom budżetowym zalegającym z wpłatą należności na łączną kwotę **1.362.878,43** zł - z kwoty tej ściągnięto do dnia 16 grudnia 1997 r. **1.198.200,44** zł, co stanowiło 87,92% kwoty wynikającej z wystawionych tytułów wykonawczych,
- odzyskał kwotę **16.847,20** zł, która została potrącona z wierzytelności podatnika wobec Urzędu Miasta i Gminy Mirosławiec na poczet jego zobowiązań podatkowych,

- wysłał 43 zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny budżetowej do właściwych komisji orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny budżetowej.

Zatwierdził:  
Ireneusz Adamski  
Dyrektor NIK Delegatura w Poznaniu

### **III. WYKAZ PODSTAWOWYCH AKTÓW PRAWNYCH**

1. Ustawa z dnia 10 czerwca 1994 r. o **zamówieniach publicznych** (Dz.U. Nr 76, poz. 344 ze zm. Nr 130, poz. 645 i z 1995 r. Nr 99, poz. 488),
2. Ustawa z dnia 5 stycznia 1991 r. **Prawo budżetowe** (Dz.U. z 1993 r. Nr 72, poz. 344 ze zm. z 1994 r. Nr 76, poz. 344, Nr 121, poz. 591, Nr 133, poz. 685, z 1995 r. Nr 78, poz. 390, nr 124, poz. 601, Nr 132, poz. 640, z 1996 r. Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496, Nr 132, poz. 621 i Nr 139, poz. 647),
3. Ustawa z dnia 19 grudnia 1980 r. o **zobowiązaniach podatkowych** (j.t. Dz.U. z 1993 r. Nr 108, poz. 486 ze zm. Nr 134, poz. 646, z 1995 r. nr 5, poz. 25, Nr 85, poz. 426 i z 1996 r. Nr 75, poz. 357),
4. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. **Kodeks cywilny** (Dz.U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 ze zm. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122 z 1982 r. Nr 11, poz. 81, nr 19, poz. 147, nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, nr 55, poz. 321, Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464, nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. nr 27, poz. 85, poz. 388, Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, poz. 692 i z 1996 r. Nr 114, poz. 542),
5. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o **postępowaniu egzekucyjnym w administracji** (j.t. Dz.U. z 1991 r. Nr 36, poz. 161 ze zm. z 1992 r. Nr 20, poz. 78, z 1993 r., poz. 127, z 1995 r. nr 85, poz. 426, Nr 141, poz. 692 i z 1996 r. Nr 43, poz. 189),
6. Dekret z dnia 16 maja 1956 r. o **umarzaniu i udzielaniu ulg w spłacaniu należności państwowych** (Dz.U. z 1956 r. nr 17, poz. 92 ze zm. z 1996 r. Nr 24, poz. 151 i z 1975 r. nr 10, poz. 56),
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 września 1982 r. w **sprawie zasad umarzania i udzielania ulg w spłacaniu należności państwowych** (Dz.U. z 1982 r. Nr 30, poz. 211 ze zm. z 1984 r. Nr 56, poz. 284 i z 1995 r. Nr 120, poz. 578),
8. Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 sierpnia 1991 r. w **sprawie szczegółowych zasad i trybu wykonywania budżetu państwa** (Dz.U. z 1991 r. Nr 76, poz. 333 ze zm. z 1992 r. nr 6, poz. 22 i Nr 80, poz. 411).

### **IV. BIBLIOGRAFIA**

1. Ustawa o zobowiązaniach podatkowych z komentarzem - Feliks Prusak, Warszawa 1994 r.
2. Materiały NIK.

ZAŁĄCZNIK NR 1 - TABELA NR 1

Kwoty potrąconych przez Urząd zobowiązań podatkowych osób trzecich z ich  
wierzycelności wobec jednostek budżetowych w latach 1995 - 1996 w (tys. zł)

| Lp.  | Wyszczególnienie                                                                                                              | Urząd Skarbowy w Pile |               |                |               | Urząd Skarbowy Poznań-Śródmieście |               |                |               |
|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|---------------|----------------|---------------|-----------------------------------|---------------|----------------|---------------|
|      |                                                                                                                               | 1995r<br>kwota        | wskaźnik<br>% | 1996r<br>kwota | wskaźnik<br>% | 1995r<br>kwota                    | wskaźnik<br>% | 1996r<br>kwota | wskaźnik<br>% |
| 1.   | Kwota potrąceń ogółem zobowiązań podatkowych z wierzycelności wobec wszystkich jednostek budżetowych:                         | <b>3.174</b>          | 100           | <b>2.829</b>   | 100           | <b>14.442</b>                     | 100           | <b>4.385</b>   | 100           |
| 1.1. | w tym z odsetek:                                                                                                              | 557                   | 17,5          | 390            | 13,8          | 1.512                             | 10,5          | 222            | 5,1           |
| 2.   | Kwota potrąceń zobowiązań podatkowych z wierzycelności wobec wszystkich jednostek budżetowych na rzecz:                       |                       |               |                |               |                                   |               |                |               |
| 2.1. | - przedsiębiorstw państwowych:                                                                                                | 1.177                 | 37            | 824            | 29            | 1.002                             | 6,9           | 1.609          | 36,7          |
| 2.1. | w tym odsetek:                                                                                                                | 3                     | 0,1           | 3              | 0,11          | -                                 | -             | -              | -             |
| 3.   | - spółek prawa handlowego posiadających osobowość prawną:                                                                     | 78                    | 2,5           | 82             | 2,9           | 13.148                            | 91,0          | 2.762          | 63,0          |
| 3.1. | w tym odsetek:                                                                                                                | 15                    | 0,5           | 1              | 0,04          | 1.512                             | 11,5          | 222            | 8,05          |
| 4.   | - osób fizycznych i spółek cywilnych:                                                                                         | 1.919                 | 60,5          | 1.923          | 68            | 290                               | 2,0           | 12             | 0,3           |
| 4.1. | w tym z odsetek:                                                                                                              | 539                   | 17            | 386            | 13,6          | -                                 | -             | -              | -             |
| 5.   | Kwota potrąceń ogółem zobowiązań podatkowych z wierzycelności wobec wszystkich jednostek budżetowych <u>slużby zdrowia</u> :  | <b>2.020</b>          | 63,5          | <b>2.265</b>   | 80,1          | <b>13.288</b>                     | 92,0          | <b>2.640</b>   | 60,2          |
| 5.1. | w tym z odsetek:                                                                                                              | 556                   | 17,5          | 384            | 13,6          | 1.512                             | 11,5          | 179            | 6,8           |
| 6.   | Kwota potrąceń zobowiązań podatkowych z wierzycelności wobec wszystkich jednostek budżetowych <u>slużby zdrowia</u> na rzecz: |                       |               |                |               |                                   |               |                |               |
| 6.1. | - przedsiębiorstw państwowych:                                                                                                | 556                   | 17,5          | 267            | 9,4           | 376                               | 2,8           | 478            | 18,1          |
| 6.1. | w tym odsetek:                                                                                                                | 75                    | 2,4           | 2              | 0,07          | -                                 | -             | -              | -             |
| 7.   | - spółek prawa handlowego posiadających osobowość prawną:                                                                     | 77                    | 2,4           | 82             | 2,9           | 12.620                            | 87,4          | 2.148          | 81,4          |
| 7.1. | w tym z odsetek:                                                                                                              | 15                    | 0,5           | 1              | 0,04          | 1.512                             | 11,5          | 179            | 8,3           |
| 8.   | - osób fizycznych i spółek cywilnych:                                                                                         | 1.367                 | 40,1          | 1.916          | 67,7          | 290                               | 2,2           | 12             | 0,5           |
| 8.1. | w tym z odsetek                                                                                                               | 466                   | 14,7          | 381            | 13,5          | -                                 | -             | -              | -             |